

kamienky z mozaiky

ANTROPOLÓGIE

DARVINIZMUS

Argumenty a protiargumenty (prírodovedecké)

Dôsledky darvinizmu (neprírodovedecké)

BIBLICKÁ ANTROPOLÓGIA

Pôvod človeka, jeho postavenie vo svete a perspektíva

„DYNAMOLÓGIA“

(čiže „malá exkurzia do sveta veľkých síl“)

M. B. BENJAN

edícia Fakty a úvahy

Úvod

Antropológia je náuka o človeku (gr. *anthropos* = človek; *logos* = slovo, múdrosť, náuka). Je to veľmi široký (a pestrý) vedný odbor, akási mozaika, zložená z množstva kamienkov rôznej farby, veľkosti i kvality. Ale môžeme použiť aj inú metaforu: je to stavba zmontovaná z mnohých stavebných dielcov, vyrobených v dielňach viacerých vied (prírodných aj spoločenských).

Každá budova má svoj **základ**; takým základom antropológie je *antropogénia* (náuka o pôvode človeka). A keďže u nás (v geograficko-kultúrnej oblasti tzv. „západnej civilizácie“) sú dve relevantné teórie o pôvode človeka (kreačionistická a evolucionistická), môžeme povedať, že sú aj **dve antropológie**:

ateistická, resp. humanistická (postavená na základe darvinizmu)

teistická, resp. kreačionistická (postavená na základe biblickej správy o pôvode človeka)

Každá z nich, pravdaže, môže mať niekoľko variant, ale tie nie sú podstatné. Vysvetlíme si to pomocou našej metafory: ak existujú iba *dva typy základov*, stavby na nich postavené budú tiež iba dvoch druhov (typov); pričom budovy jedného typu si budú navzájom veľmi podobné, budú sa zhodovať v tom podstatnom (môžu sa líšiť len v detailoch). Základ (jeho tvar, dimenzie, kvalita) totiž určuje hlavné vlastnosti budov, napr. ich pôdorys, základné členenie, ale aj veľkosť, hmotnosť, kvalitu. Nemožno na základoch jedného typu stavať budovu druhého typu.

Pokiaľ však ide o antropológiu, treba povedať, že sú ľudia, ktorí sa o to pokúšajú.⁷⁾ Pravdaže, neúspešne: ich stavba je nielen nesúrodá (akoby „pozliepaná“), ale najmä nekvalitná, nepevná (časť stavby totiž stojí mimo základov – „vo vzduchu“).

V tejto knihe chcem opísať *základy oboch stavieb – Darwinovu teóriu i biblickú správu o stvorení*. Ale podám aj náčrt „samotných budov“: *humanistickú* v kapitole „Dôsledky darvinizmu“ (ktorá je súčasťou prvej časti knihy – „Darvinizmus“) a *biblickú* (tá je súčasťou druhej časti knihy – „Biblická antropológia“).

Tretia časť knihy, netradične nazvaná „**dynamológia**“ (o význame tohto slova sa zmienim na príslušnom mieste) je akosi „ekurzou do sveta síl“. Prísne vzaté, táto časť úplne nezapadá do „antropologickej mozaiky“, no čitateľ iste ľahko pozná, že predsa len súvisí s predchádzajúcimi dvoma: svojím spôsobom (t.j. z iného pohľadu) totiž dopĺňa odpovede na otázky pôvodu, postavenia a perspektívy človeka. Lebo napr. bez akceptovania síl, o ktorých a v tejto časti píše, nebolo by celkom možné odpovedať ani na otázku *pôvodu* človeka (ktorou sa zaoberá prvá kapitola časti „Biblická antropológia“), ani na otázky postavenia a perspektívy človeka. (t.j. na otázky *Božieho synovstva* a *Božieho „zmluvného partnerstva“*, ktorými sa zaoberá druhá a tretia kapitola druhej časti knihy).

⁷⁾ Mám na mysli najmä tzv. „kresťanských evolucionistov“ alebo iných synkretistov.

Ak si poznávanie ľudského života (vrátane toho vlastného) predstavíme ako výstup na vysoký vrch, na „*horu poznania*“, potom pohľady na tento vrch z troch rôznych strán – zo strany *teológie* (presnejšie *biblickej zvesti*), *biológie* a *fyziky* – nám umožňujú urobiť si lepšiu predstavu o „trase výstupu“, ktorá neprebíha priamo nahor, ale sa obtáča okolo celého vrchu, pričom na každej strane sú miesta príjemné, pohodlné, ale i menej príjemné, ťažšie, nebezpečnejšie (úseky ľahšieho i namáhavejšieho výstupu)..

Táto kniha sa nezaobera podrobnosťami (vzhľadom na jej rozsah to nie je možné). Ak použijeme vyššie uvedenú metaforu, neopisuje sa tu každý detail trasy (napr. každé nepríjemné „stúpanie“ alebo prekážka, ale ani každé „odpočívadlo“ a „rozhľadňa“, t.j. miesta vhodné na načerpanie nových telesných i duševných síl). Aj tak sa však autor domnieva, že i takýto stručný náčrt („skica“) môže poslúžiť prinajmenšom dvom skupinám ľudí:

1. Tým, ktorí sa doposiaľ vôbec nezaoberali myšlienkou na zdolávanie „hory poznania ľudského (teda i vlastného) života“, možno naznačí, aký zmysel má cesta k vrcholu (a to aj vtedy, keď sa ten vrchol nedosiahne) a aké krásy sa na nej skrývajú. To možno prispeje k motivácii niektorých pokúsiť sa o „výstup“.
2. Tým, ktorí doposiaľ skúmali „horu poznania“ iba z jednej strany, (a preto nemohli poznať všetky nástrahy, ktoré číhajú na celej „trase“, ale ani nemohli vidieť všetku nádheru, ktorú poskytuje taký výstup), možno pomôže „pozrieť sa za zákrtu“. A azda ich tento pohľad povzbudí odhaľovať súvislosti, v ktorých svetle celkom inak uvidia veci, ktoré dosiaľ pozorovali, ale celkom nepoznali, možno uvidia skutočnosti, ktoré dosiaľ boli pre nich „neviditeľné“ (aj keď ležali priamo pred ich očami).

M.B.B.

Obsah

Úvod	3
------	---

časť I.: DARVINIZMUS	5
Úvod k časti I.	5
Darwin	7
Darwinova teória	9
Prehľad učenia neodarvinizmu	11
Fylogenetický „strom života“	11
Argumenty a problémy Darwinovej teórie	15
1. Veľká variabilita organizmov	15
2. Prírodná selekcia	16
3. Mutácie	17
4. Podobnosť znakov a vlastností jednotlivých druhov	18
5. Dôkazy paleontologické	20
Niektoré ďalšie problémy evolučnej teórie	22
Problém evolúcie pohlaví	22
Problém altruizmu a sociálneho správania	22
Problémy s datovaním	23
Problémy s matematikou	24
Problémy s informáciami, entropiou a designom	24
Problém s krásou	28
záverom...	30
Dôsledky darvinizmu	32
Novovek – „vek humanizmu a racionalizmu“	32
Sloboda človeka – možnosť voliť medzi (dvoma) alternatívami	36
Záver	40
Poznámky k časti I.	42

časť II.: BIBLICKÁ ANTROPOLÓGIA	45
Úvod k časti II.	45
1. Človek – Božie stvorenie	49
Niektoré ľudské predstavy o stvorení	60
2. Človek – Boží syn / dcéra	63
3. Človek – Boží „zmluvný partner“ (Boží Zákon)	69
„Mojžišov zákon“	70
Niečo o Tóre a o Zákone	71
Zvláštnosti Dekalógu	72
Postavenie Dekalógu v kresťanskej cirkvi	73
Prílohy k časti II.	77
Príloha 1: Dekalóg	77
Príloha 2: Obete	82
Obet' Ježiša Krista	87
Dodatok	94
Poznámky k časti II.	96

časť III.: „DYNAMOLÓGIA“, čiže „malá exkurzia do sveta veľkých síl“	99
O „exkurzii“ a o silách	99
Pár poznámok k terminológii	101
Fyzik. veličiny a jednotky (konvenčné označovanie)	105
Definície:	105
Naše označovanie jednotlivých veličín	105
Síla, energia, hmota	106
Základné prírodné sily a energie	106
Definície	107
Príklady transformácií síl a energií	110
Sily duchovné, pneumické	112
Rozdiely a vzťahy medzi silami fyzickými a pneumickými	115
Zhrnutie (a doplnenie) významu niektorých tu používaných pojmov: systém, zá- zrak, duch, duša, anjel, diabol a antikrist)	117
Záver	120
Literatúra	122

Kamienky z mozaiky **ANTROPOLÓGIE:**
DARVINIZMUS, BIBLICKÁ ANTROPOLÓGIA, „DYNAMOLÓGIA“ („EXKURZIA DO SVETA SÍL“)

autor: *M. B. Benjan*

Prvé vydanie:

vydavateľ: *Bratia Sabovci, s.r.o., Zvolen.2008*

tlač: *Bratia Sabovci, s.r.o., Zvolen*

nakladateľ a distribútor: *ŇBK B, Sliach* (www.knihy-benjan.sk)

ISBN: 978-80-89241-19-4

Druhé vydanie:

V elektronickej forme vydal: MB.KB, Sliach. 2016, str. 130